

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародних відносин та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет
«19» червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

Галузь знань 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 29 «Міжнародні відносини»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники: професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук,
д.філос.н., доцент Володимир КАЛУГА

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна “Політологія” розкриває ключові аспекти явища політики, насамперед, як неспростовного феномену буття людства, зведеного на раціональній активності та цілепокладанні, тим самим створюючи підстави для формування цілісного вираженого уявлення про умови і обставини існування та активності суб’єктів соціально-політичних відносин, а також про домінуючі тенденції історичного поступу людства; закономірності та пускові механізми тих чи інших подій і процесів світового та локального масштабів. Точкою заломлення висвітлюваної в навчальному курсі інформації є ситуація людини як соціальної та водночас політичної істоти – якщо й не ключового гравця на соціально-політичній арені, то неодмінно беззаперечного конституанта і безпосередньо зацікавленої особи. Відповідно, особливості викладу матеріалу в межах згаданого навчального курсу є його орієнтація на антропологічний вимір політологічного знання, на відміну від загально прийнятого в контексті соціально-гуманітарних дисциплін онтично-онтологічного, тобто такого, що орієнтований на об’єктивні інститути, явища та процеси, умовно відмежовані від людського фактору. У згаданому ракурсі політичні явища, інститути та процеси набувають іншого контексту щодо визначення їх місця і ролі у життєдіяльності людини.

Висвітлюваний у згаданому курсі матеріал розбитий на два модулі, кожен з яких включає декілька тем. Кожна з представлених тем супроводжується аналізом наявних цільових та дотичних інформаційних джерел. За допомогою поточних, а також творчо-пошукового характеру питань забезпечується актуалізація, а також закріплення набутої інформаційної бази та стимулювання подальшого розширення і поглиблення наявних системних уявлень з проведень тієї чи іншої проблематики.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	29 «Міжнародні відносини»	
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	
Семестр	3	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	90 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: сформулювати системне належне достатнє для професійної діяльності уявлення про явища, процеси та факти соціально-політичного життя та активності людини і спільноти, а також про природу та функції соціально-політичних інститутів, утворень та рухів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

ПРН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

ПРН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

ПРН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	ти жні	у сь ого	у тому числі					у сь ого	у тому числі				
			л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р.
Модуль 1. Теоретичне підґрунтя політичної практики													
Тема 1. Введення в курс “Політології”. Предмет та об’єкт науки про політику, основні підходи до розуміння політології як науки	1	6		1			5						
Тема 2. Особливості розуміння політики як явища суспільного життя. Приватна, публічна, соціальна та політична сфери: спільне та відмінне	2	6	1				5						
Тема 3. Особливості людського буття, що визначають політичну природу людини. Процес соціалізації людини: знакові протиріччя між особою, індивідом та індивідуальністю. Проблема світовідчуження	3	6		1			5						
Тема 4. Політичні та громадські інститути. Особливості їх формування та функціонування	4	6	1				5						
Тема 5. Екскурс у світову політичну думку в її історичній ретроспективі. Особливості формування і трансформації розуміння	5	7		2			5						

ключових політичних понять													
Тема 6. Політичні партії, взаємодія їх з громадськими організаціями і рухами. Партійні та виборчі системи	6	7	2				5						
Тема 7. Українська політична думка, її становлення та взаємовплив з іншими національними політичними думками. Проблема утвердження національної політичної думки	7	8		2			6						
Тема 8. Політичні режими, особливості їх функціонування. Типологія політичних режимів	8	8	2				6						
Разом за модулем 1		56	7	7			42						
Модуль 2. Політичні явища, процеси та інститути													
Тема 9. Політична свідомість та політична культура. Спільне та відмінне між політичною поведінкою та політичною діяльністю (вчинками)	9	8		2			6						
Тема 10. Світові ідейно-політичні доктрини, їх зародження і генезис. Чинники, що лежать в основі витворення основних ідейно-політичних доктрин	10	8	2				6						
Тема 11. Політичний менеджмент та маркетинг, кон'юнктура політичного ринку. Політичне управління. Особливості масової свідомості та поведінки. Проблема мас	11	8		2			6						
Тема 12. Політичне лідерство. Проблема особи в політичній практиці. Протистояння між атомізмом та холізмом; елітарним та егалітарним	12	8	2				6						
Тема 13. Політична	13	8		2			6						

ідеологія, пропаганда, реклама, PR-технології, їх особливості і межі впливу на свідомість індивіда та громадську думку. Політичне прогнозування													
Тема 14. Політика, етика і мораль; політика і релігія. Етнос, народ, нація як об'єкти та суб'єкти політики. Проблема глобалізації	14	8	2				6						
Тема 15. Політичні процеси. Сучасне політичне становище в Україні та світі. Геополітика	15	8		2			6						
Тема 16. Політичні явища та феномени. Концептуальні підходи до розуміння політичної влади. Політична свобода, політична рівність	15	8	2				6						
Разом за модулем 2.		64	8	8			48						
Усього годин		120	15	15			90						
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)													
Усього годин		120	15	15			90						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості розуміння політики як явища суспільного життя. Приватна, публічна, соціальна та політична сфери: спільне та відмінне	1
2.	Політичні та громадські інститути. Особливості їх формування та функціонування	2
3.	Політичні партії, взаємодія їх з громадськими організаціями і рухами. Партійні та виборчі системи	2
4.	Політичні режими, особливості їх функціонування. Типологія політичних режимів	2
5.	Світові ідейно-політичні доктрини, їх зародження і генезис. Чинники, що лежать в основі витворення основних ідейно-політичних доктрин	2
6.	Політичне лідерство. Проблема особи в політичній практиці. Протистояння між атомізмом та холізмом; елітарним та егалітарним	2
7.	Політика, етика і мораль; політика і релігія. Етнос, народ, нація як об'єкти та суб'єкти політики. Проблема глобалізації	2
8.	Політичні явища та феномени. Концептуальні підходи до розуміння політичної влади. Політична свобода, політична рівність	2

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Введення в курс “Політології”. Предмет та об’єкт науки про політику, основні підходи до розуміння політології як науки	1
2.	Особливості людського буття, що визначають політичну природу людини. Процес соціалізації людини: знакові протиріччя між особою, індивідом та індивідуальністю. Проблема світовідчуження	2
3.	Екскурс у світову політичну думку в її історичній ретроспективі. Особливості формування і трансформації розуміння ключових політичних понять	2
4.	Українська політична думка, її становлення та взаємовплив з іншими національними політичними думками. Проблема утвердження національної політичної думки	2
5.	Політична свідомість та політична культура. Спільне та відмінне між політичною поведінкою та політичною діяльністю (вчинками)	2
6.	Політичний менеджмент та маркетинг, кон’юнктура політичного ринку. Політичне управління. Особливості масової свідомості та поведінки. Проблема мас	2
7.	Політична ідеологія, пропаганда, реклама, PR-технології, їх особливості і межі впливу на свідомість індивіда та громадську думку. Політичне прогнозування	2
8.	Політичні процеси. Сучасне політичне становище в Україні та світі. Геополітика	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Введення в курс “Політології”. Предмет та об’єкт науки про політику, основні підходи до розуміння політології як науки	5
2.	Особливості розуміння політики як явища суспільного життя. Приватна, публічна, соціальна та політична сфери: спільне та відмінне	5
3.	Особливості людського буття, що визначають політичну природу людини. Процес соціалізації людини: знакові протиріччя між особою, індивідом та індивідуальністю. Проблема світовідчуження	5
4.	Політичні та громадські інститути. Особливості їх формування та функціонування	5
5.	Екскурс у світову політичну думку в її історичній ретроспективі. Особливості формування і трансформації розуміння ключових політичних понять	5
6.	Політичні партії, взаємодія їх з громадськими організаціями і рухами. Партійні та виборчі системи	5
7.	Українська політична думка, її становлення та взаємовплив з іншими національними політичними думками. Проблема утвердження національної політичної думки	6
8.	Політичні режими, особливості їх функціонування. Типологія політичних режимів	6
9.	Політична свідомість та політична культура. Спільне та відмінне між політичною поведінкою та політичною діяльністю (вчинками)	6
10.	Світові ідейно-політичні доктрини, їх зародження і генезис. Чинники, що лежать в основі витворення основних ідейно-політичних доктрин	6
11.	Політичний менеджмент та маркетинг, кон’юнктура політичного ринку.	6

	Політичне управління. Особливості масової свідомості та поведінки. Проблема мас	
12.	Політичне лідерство. Проблема особи в політичній практиці. Протистояння між атомізмом та холізмом; елітарним та егалітарним	6
13.	Політична ідеологія, пропаганда, реклама, PR-технології, їх особливості і межі впливу на свідомість індивіда та громадську думку. Політичне прогнозування	6
14.	Політика, етика і мораль; політика і релігія. Етнос, народ, нація як об'єкти та суб'єкти політики. Проблема глобалізації	6
15.	Політичні процеси. Сучасне політичне становище в Україні та світі. Геополітика	6
16.	Політичні явища та феномени. Концептуальні підходи до розуміння політичної влади. Політична свобода, політична рівність	6

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист лабораторних/практичних робіт;
- пірінгове оцінювання;
- захист рефератів.

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичне підґрунтя політичної практики		
Тема 1. Введення в курс “Політології”. Предмет та об’єкт науки про політику, основні підходи до розуміння політології як науки		
Семінарське заняття 1		10
Тема 2. Особливості розуміння політики як явища суспільного життя. Приватна, публічна, соціальна та політична сфери: спільне та відмінне		
Лекція 1		-
Семінарське заняття 2		10
Тема 3. Особливості людського буття, що визначають політичну природу людини. Процес соціалізації людини: знакові протиріччя між особою, індивідом та індивідуальністю. Проблема світовідчуження		
Семінарське заняття 3		10

Тема 4. Політичні та громадські інститути. Особливості їх формування та функціонування		
Лекція 2		-
Семінарське заняття 4		10
Тема 5. Екскурс у світову політичну думку в її історичній ретроспективі. Особливості формування і трансформації розуміння ключових політичних понять		
Семінарське заняття 5		10
Тема 6. Політичні партії, взаємодія їх з громадськими організаціями і рухами. Партійні та виборчі системи		
Лекція 3		-
Семінарське заняття 6		10
Тема 7. Українська політична думка, її становлення та взаємовплив з іншими національними політичними думками. Проблема утвердження національної політичної думки		
Семінарське заняття 7		10
Тема 8. Політичні режими, особливості їх функціонування. Типологія політичних режимів		
Лекція 4		-
Семінарське заняття 8		10
Самостійна робота 1		10
Модульна контрольна робота 1		10
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Політичні явища, процеси та інститути		
Тема 9. Політична свідомість та політична культура. Спільне та відмінне між політичною поведінкою та політичною діяльністю (вчинками)		
Семінарське заняття 9.		10
Тема 10. Світові ідейно-політичні доктрини, їх зародження і генезис. Чинники, що лежать в основі витворення основних ідейно-політичних доктрин		
Лекція 5		-
Семінарське заняття 10		10
Тема 11. Політичний менеджмент та маркетинг, кон'юнктура політичного ринку. Політичне управління. Особливості масової свідомості та поведінки. Проблема мас		
Семінарське заняття 11		10
Тема 12. Політичне лідерство. Проблема особи в політичній практиці. Протистояння між атомізмом та холізмом; елітарним та егалітарним		
Лекція 6		-
Семінарське заняття 12		10
Тема 13. Політична ідеологія, пропаганда, реклама, PR-технології, їх особливості і межі впливу на свідомість індивіда та громадську думку. Політичне прогнозування		
Семінарське заняття 13		10
Тема 14. Політика, етика і мораль; політика і релігія. Етнос, народ, нація як об'єкти та суб'єкти політики. Проблема глобалізації		
Лекція 7		-
Семінарське заняття 14		10
Тема 15. Політичні процеси. Сучасне політичне становище в Україні та світі. Геополітика		
Семінарське заняття 14		10
Тема 16. Політичні явища та феномени. Концептуальні підходи до розуміння політичної влади. Політична свобода, політична рівність		
Лекція 8		-
Семінарське заняття 16		10
Самостійна робота 2		10
Модульна контрольна робота 2		10
Всього за модулем 2		100

Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік	30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо вчасності виконання завдань та перекладання поточних і підсумкового заміру набутих оперативних уявлень:	Виконання творчих завдань, розміщених в на платформі elearn, передбачає виклад власних міркувань на обране з поданого переліку питання у вигляді класичного тексту обсягом не більше 2 друкованих сторінок, однак достатнім для висвітлення думки. Якщо студент формує відповідь на обране питання у вигляді презентації, він додатково отримує від 0 до 10 балів за якість оформлення та форму подачі схем і структур. Порушення термінів виконання творчих завдань без поважних причин залежно від часу запізнення з розміщенням відповіді призводить до зниження балу на 1-5 балів. З початком сесії виконання і розміщення творчих завдань припиняється. Допуск до перекладання модулів встановлюється за підтвердження поважних причин, що не дозволити скласти модуль вчасно
Політика щодо академічної доброчесності:	Виконання творчих завдань має розкривати особисте бачення студентом проблеми, яку він береться розкрити. Доповіді під час семінарського заняття мають носити пізнавальний характер, проголошуватися з опорою на конспект або презентацію чи без опори. Сформовані студентом тези мають бути результатом індивідуального розкриття обраного для висвітлення питання, з належним чином оформленим списком цитованих джерел.
Політика щодо взаємодії під час занять у форматі F2F:	Присутніми на занятті у форматі F2F має підтримуватися робоча атмосфера та витримуватися етичні норми взаємодії, при цьому є допустимим за потреби залишення аудиторії, вживання безалкогольних напоїв. Під час лекційного заняття присутні мають можливість уточнювати поточну інформацію, а у кінці заняття висловлювати зауваження та побажання щодо змістовності висвітлюваного матеріалу, організації процесу подачі матеріалу тощо, а також власні міркування з приводу теми спілкування. Під час семінарського заняття донесення інформації з того чи іншого питання передбачає подальше її обговорення та дискусію, що передбачає повагу до думки іншого
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим, якщо не передбачено навчання за індивідуальним графіком. В іншому випадку за виправданих обставинами причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватися за індивідуальною системою, зокрема в он-лайн формі. Навчання за індивідуальним графіком передбачає погодженням із деканом факультету.

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни : <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3805>;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Артюшина Катерина. (2021). Фейкова підміна особистості: пошук вигоди чи спосіб психологічного захисту / Вісник Національного авіаційного університету. – № 19 – с. 24-29.
2. Гігінз Еліот. (2021). Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. – К.: Наш Формат. – 242 с.
3. Калуга В.Ф. (2021). Функціональний підхід до розуміння суті світової політики та її ключових факторів як механізм поглибленого освоєння предмету дослідницької цікавості / В.Ф. Калуга // Університет і лідерство.
4. Калуга В.Ф. (2020). Міжнародна інформація у професійній діяльності : навчальний посібник / В.Ф. Калуга – Київ : НУБіП України. – 188 с.
5. Калуга Володимир. (2019). Функціональне навантаження культури та мистецтва у бутті людини з огляду на екзистенціальний прагматизм / Філософія освіти. Philosophy of Education. – Том 24, № 1. – 142-153 с.
6. Калуга В.Ф. (2018). Основи світової політики: навчальний посібник / В.Ф. Калуга. – К. : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. – 132 с.
7. Калуга В.Ф. (2018). «Конструкція» людини з точки зору функціонального підходу до розрізнення її колективного та індивідуального начал / Філософія публічного управління. Науково-практичний журнал. – № 2, 2018. – с.13-19.
8. Калуга В.Ф. (2017). Світова політика: від сукупності чинників до цілісного феномену / В.Ф. Калуга // Вісник аграрної історії. – К. : ТОВ Тім-Сервіс. – Випуск 21-22. – 243-248 с.
9. Калуга В.Ф. (2015). Політологія: навчальний посібник для студентів нефахових спеціальностей / В.Ф. Калуга. – К. : ПП «Директ Лайн». – 182 с.
10. Калуга В.Ф. (2014). Суспільство як джерело девіантної поведінки та стимулятор агресії / В.Ф. Калуга // Наук. записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філософія / ред. колегія : І.Д.Пасічник, М.О.Зайцев та ін. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 16. – С. 41-46.
11. Коваленко А.О. (2002). Політичний аналіз і прогнозування. – К.: Наук. світ. – 201 с.
12. Колісніченко Р.М. (2017). Глобалістична свідомість людства: політологічний аналіз : монографія / Р.М. Колісніченко ; [Міжрегіон. акад. упр. персоналом]. – Київ : Персонал. – 421 с.
13. Крушинський В.Ю. (2007). Міжнародні відносини та світова політика, 1945-1980 : навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. / В.Ю. Крушинський, В.А. Манжола. – К. : Либідь. – 191 с.
14. Міжнародні відносини та світова політика (2010) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.Ю. Крушинський та ін. ; за ред. В.А. Манжолі ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Київський університет. – 863 с.
15. Недбай В.В. (2015). Світова політика сучасності : навч. посіб. для студентів ВНЗ, що навчаються за спец. "Міжнародні відносини" / В.В. Недбай ; Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв : Швець В.Д. – 237 с.
16. Радимен Вільям. (2013). Пług, мор і нафта: як людство здобуло контроль над кліматом / Вільям Радимен ; пер. з англ. Тараса Цимбала. – Київ : Ніка-Центр. – 271 с.
17. Сарнацький О.П. (2015). Міжнародні відносини та світова політика (пер. пол. XVII ст. – 1918 р.) : навч. посіб. / О.П. Сарнацький. – Запоріжжя : Интер-М. – 397 с.
18. Сенченко М.І. (2003). Латентні структури світової політики. Нариси з конспірології. – К.: МАУП. – 312 с.

19. Суліма Є.М. (2012). Сучасна глобалістика: політика, освіта і культура / Є. Суліма, М. Шепелєв. – [2-ге вид.]. – Київ : Леся. – 631 с.
20. Теорія міжнародних відносин. (2016). Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / [М.П. Требін та ін.] ; за ред. проф. М.П. Требіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2016. – 538, [1] с.
21. Тишкун Ю.Я. (2014). До проблеми змістового наповнення терміна «світова політика»/ Ю. Тишкун // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – Львів: Львівська політехніка, 2014. – Вип. 26. – С. 38-44.
22. Тишкун Ю.Я. (2016). «Світова політика» і «міжнародні відносини»: співвідношення понять / Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики: Матер. III-ї регіон. наук.-теорет. конф. (Львів, 24 бер. 2016 р.). – Львів, НУ ЛП. – С. 37-41.